

Nr 304.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till vissa ändringar i gällande tulltaxa; given Stockholms slott den 22 april 1938.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över handelsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Per Edvin Sköld.

Utdrag av protokollet över handelsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 22 april 1938.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, ENGBERG, SKÖLD, NILSSON, QUENSEL, FÖRSLUND.

Chefen för handelsdepartementet, statsrådet Sköld, anmäler efter gemensam beredning med ministern för utrikes ärendena samt chefen för finansdepartementet vissa frågor om ändringar i gällande tulltaxa samt anför därvid följande:

Korinter. Tulltaxenummer 69:2 i gällande tulltaxa omfattar, förutom fikon samt apelsin-, citron- och pomeransskal, även korinter med en tull av 15 kronor för 100 kilogram. Korinter upptagas i den statistiska varuförteckningen under nummer 142:2.

I en till chefen för handelsdepartementet ställd skrivelse den 13 april 1938

har styrelsen för Sveriges allmänna exportförening gjort framställning i syfte att åvägabranga tullfrihet för korinter.

Till stöd härför har åberopats att importen av russin icke vore belagd med tull samt att russin och korinter komme till likartad användning i den svenska konsumtionen. Ett slopande av tullen på korinter skulle, på skäl som exportföreningen i sin skrivelse närmare utvecklat, vara av värde ur svensk handelspolitisk synpunkt.

Kommerskollegium har i yttrande den 21 april 1938 biträtt exportföreningens framställning.

Departements-
chefen.

Även jag förordar bifall till exportföreningens förslag, vars genomförande bör vara ägnat att i sin mån befordra svenska handelsintressen. Härför erfordrerlig ändring i tulltaxan torde kunna åvägabrangas på så sätt, att tulltaxerubriken nr 69: 1, som nu endast upptager russin, vilka äro fria från tull, utvidgas att omfatta även korinter. Tulltaxerubriken nr 69: 2, till vilken korinter nu hänföras, skulle efter den sålunda vidtagna ändringen komma att upptaga fikon samt apelsin-, citron- och pomeransskal med oförändrad tull av 15 kronor för 100 kilogram.

Vanilj och vanillin samt ersättningsmedel därför. Vanilj och vanillin samt ersättningsmedel därför upptagas i gällande tulltaxa under nr 85 (statistiskt nr 169) med en tull av 2,500 kronor för 100 kilogram.

Genom den överenskommelse, som den 31 januari 1938 träffats mellan Sverige och Frankrike rörande varuutbytet de båda länderna emellan under år 1938, har Sverige i likhet med tidigare år måst utfästa vissa vederlag i ersättning för särskilda lättnader beträffande det franska kontingenterings-systemets tillämpning å svenska varor. I nämnda överenskommelse har sålunda på framställning från fransk sida bland annat utlovats förslag till riksdagen om sänkning av tullen å vanilj från nuvarande 2,500 kronor till 800 kronor för 100 kilogram.

Berörda utfästelse grundar sig å en utredning i ämnet, som av kommerskollegium och traktatberedningen framlagts i särskilda skrivelser till chefen för handelsdepartementet den 8 respektive den 18 januari 1938. I sin skrivelse har *kommerskollegium* bland annat erinrat om att tullen å vanilj och vanillin enligt 1911 års tulltaxa (statistiskt nr 182 B och C) uppgått till 6 kronor för kilogram samt att den nuvarande tullsatsen införts i samband med genomförande av vissa, av statsfinansiella skäl påkallade tullhöjningar vid 1921 års riksdag. Därjämte har kollegium framhållit följande:

Det från fransk sida framställda önskemålet avsåge närmast vanilj, d. v. s. frukterna av vaniljväxten. I och för sig torde något tulltekniskt hinder ej föreligga att bryta ut vanilj till en särskild position samt upptaga vanillin och ersättningsmedel därför under ett nummer för sig. I 1911 års statistiska varuförteckning hade vanilj och vanillin upptagits under särskilda statistiska nummer. Vad beträffade tullsatsens höjd torde de skäl, som 1921 anförts för den då genomförda tullhöjningen, icke för närvarande stå hindrande i vägen för en tullsänkning. Det franska önskemålet torde därför kunna godtagas.

Traktatberedningen har i likhet med kommerskollegium funnit, att man borde kunna från svensk sida tillmötesgå det franska önskemålet. Enligt beredningens mening torde de svenska intressen, som vore förknippade med den inhemska tillverkningen av vanillin icke kunna anses utgöra hinder för den föreslagna tullnedsättningen.

Traktatberedningen har emellertid ifrågasatt, huruvida icke vid genomförande av den avsedda tulltaxeändringen borde tillses, om icke nedsättningen borde göras tillämplig å tullpositionen i dess helhet.

I anslutning till sistberörda synpunkt hava *kommerskollegium* och *general-tullstyrelsen* gemensamt i skrivelse den 9 mars 1938 anfört huvudsakligen följande:

Vanillin torde icke hava framställts i kommersiell omfattning inom landet, förrän tillverkning därav under senare hälften av år 1933 upptagits vid en fabrik i Malmö. Tillverkningskvantiteten uppgåves hava varit omkring 1,500 kg år 1937 och beräknades år 1938 stiga till omkring 2,000 kg. Huvudsakliga råvaran vid vanillintillverkningen vid fabriken i Malmö vore importerad nejlilikolja.

Importen av varor, hänförliga till statistiskt nr 169, hade varit följande:

	Kilogram	Kronor		Kilogram	Kronor
År 1933	3,859	162,356	År 1935	4,870	209,789
» 1934	4,529	167,514	» 1936	5,047	218,747.

Kvantiteten importerad vanillin uppskattades, ehuru på rätt osäkra grunder, till cirka 60 procent av totalimporten; resten torde utgöras av vanilj, vaniljsocker, vaniljextrakt och etylvanillin.

Ehuru tullskyddet för till ifrågavarande position hänförliga varor vore relativt högt hade sålunda den inhemska tillverkningen av vanillin ej varit tillräckligt stor för att hindra en mindre årlig ökning av importen. Av tillverkaren uppgåves anledningen härtill vara, att av utländska tillverkare priset för export på Sverige sattes avsevärt lägre än för export på en del andra länder, där vanillintillverkning ej bedrevs. Detta uttalande bekräftades i viss mån av en av Sveriges kemiska industrikontor beträffande förhållandena i Norge företagen utredning. Av tillverkaren uppgåves, att vid nu gällande importpris och tullsats den svenska vanillintillverkningen icke skulle lämna någon som helst vinst.

Den naturliga vaniljen hade en halt av ren vanillin av omkring 2 procent, under det att den syntetiska handelsvaran vanillin vore i det närmaste fri från främmande beståndsdelar. Visserligen innehölle den naturliga vaniljen en del andra smakbildande beståndsdelar, som åtminstone i vissa fall vore värdefulla, men det huvudsakliga effektiva innehållet utgjordes dock av vanillin. Det syntes därför vara rimligt, att tullsatsen å handelsvaran vanillin sattes avsevärt högre än tullen å vanilj, och under sådana omständigheter syntes ej förefinnas skäl att i förevarande sammanhang företaga ändring beträffande nu gällande tullsats å vanillin. Även för de extrakter, essenser o. d., som i tulltaxan avsåges med uttrycket ersättningsmedel för vanilj och vanillin, torde tullsatsen böra bibehållas oförändrad, då i motsatt fall vanillintullen i större eller mindre utsträckning torde bliva verkningslös. Det förtjänade exempelvis framhållas, att s. k. etylvanillin hade betydligt starkare vaniljsmak än vanillin, samtidigt som den stode i högre pris.

Ämbetsverken hava slutligen framlagt förslag till sådan ändrad lydelse av tulltaxan, som betingas av den ifrågasatta sänkningen av tullen å vanilj.

Departements-
chefen

För infriande av den från svensk sida vid förhandlingarna om reglering för år 1938 av varuutbytet mellan Frankrike och Sverige gjorda utfästelsen med avseende å tullen för vanilj förordar jag sänkning av nämnda tull från 2,500 kronor till 800 kronor för 100 kilogram.

Beträffande åter den av traktatberedningen väckta frågan om sänkning av tullen jämväl för övriga under ifrågavarande tullposition upptagna varor finner jag mig, med hänsyn till vad kommerskollegium och generaltullstyrelsen anfört rörande tillverkningsförhållandena för vanillin, icke kunna tillstyrka åtgärd i sådant hänseende.

Jag ansluter mig till det av ämbetsverken framlagda förslaget till ändring av ifrågavarande tulltaxerubrik. Denna bör enligt berörda förslag uppdelas på två rubriker, den ena, nr 85: 1, avseende vanilj med tull av 800 kronor, och den andra nr 85: 2, avseende vanillin samt ersättningsmedel för vanilj och vanillin med tull av 2,500 kronor, allt för 100 kilogram.

Kryssfanan av björk. Enligt gällande tulltaxa, tulltaxenummer 340, utgår tullen å fanerskivor av 7 mm tjocklek eller därunder samt å hoppressade faner- eller träskivor (s. k. kryssfanan o. dyl.) med 10 kronor för 100 kilogram. Kryssfanan av björk hänförs till statistiskt nummer 761, vilket avser hoppressade faner- eller träskivor (s. k. kryssfanan o. dyl.) av annat träslag än av furu och gran.

I skrivelse den 25 februari 1938 har *traktatberedningen* på grund av särskild anledning för tillgodoseende av vissa handelspolitiska intressen framlagt förslag till sänkning av tullen för kryssfanan av björk från 10 kronor för 100 kilogram med 3 kronor till 7 kronor för 100 kilogram.

I sin berörda skrivelse har traktatberedningen till en början lämnat en redogörelse rörande den svenska kryssfananindustriens ställning. I sådant hänseende har beredningen anfört bland annat följande:

Den svenska kryssfananindustriens nuvarande årliga kapacitet uppginge till i runt tal 40,000 kubikmeter eller omkring 25,000 ton. Tillverkningen, som vore fördelad på sju fabriker, bestode vid de större fabrikererna till omkring 90 % av furu- och blott till c:a 10 % av björkfanan. Vid ett par smärre fabriker utgjordes produktionen dock till omkring 50 % av björkfanan och resten av furufanan.

Tillverkningen av kryssfanan hade enligt uppgifter hämtade ur Sveriges officiella statistik åren 1931—1936 utgjort:

År	Av furu eller gran		Av annat träslag		I a l l t	
	ton	%	ton	%	ton	värde i kr.
1931	11,568	91.0	1,140	9.0	12,708	4,629,065
1932	11,063	87.5	1,575	12.5	12,638	4,903,768
1933	11,846	86.7	1,821	13.3	13,667	4,776,356
1934	12,568	84.7	2,267	15.3	14,835	5,885,532
1935	16,729	88.0	2,280	12.0	19,009	7,281,756
1936	19,899	89.4	2,360	10.6	22,259	8,182,575.

Tillverkningen hade alltså under senare år undergått en kraftig stegring såväl i fråga om kryssfananer av »furu eller gran» som av »annat träslag», vilken sistnämnda grupp huvudsakligen utgjordes av kryssfananer av björk. Någon tillverkning av granfaner torde knappast förekomma i Sverige.

Till upplysning rörande Sveriges in- och utförsel av kryssfananer förtjänade följande ur den officiella svenska statistiken hämtade uppgifter att antecknas:

	Av furu eller gran ton	Av annat träslag ton		Av furu eller gran ton	Av annat träslag ton
<i>Införsel:</i>			<i>Utförsel:</i>		
År 1931	23	517	År 1931	4,503	301
» 1932	49	433	» 1932	3,553	287
» 1933	13	540	» 1933	4,597	166
» 1934	1	679	» 1934	4,682	192
» 1935	16	984	» 1935	6,748	61
» 1936	43	1,319	» 1936	8,504	28.

I införseln under rubriken »av annat träslag» inginge även andra hårda träslag än björk.

Av siffrorna rörande Sveriges in- och utförsel samt inhemska produktion av kryssfananer framginge, att den svenska produktionen av björkfaner numera i dess helhet konsumerades inom landet, samt att jämväl tillverkningen av furufananer till drygt 60 % avsattes å hemmamarknaden. Vidare kunde därur utläsas, att den inhemska förbrukningen av kryssfananer ökat från i runt tal 8,400 ton år 1931 till över 16,100 ton år 1936 eller med 91 %. Förbrukningen av såväl furufananer som björkfaner hade stigit, ehuru ökningen relativt sett varit störst för björkfaner. Därigenom att under rubriken »av annat träslag» en jämförelsevis stor import av kryssfananer av andra hårda träslag än björk inginge, vore det icke möjligt att tillförlitligt uppgiva, huru stor ökning förbrukningen av björkfaner undergått. Man kunde emellertid beräkna att förbrukningen av björkfaner åren 1931—1936 ökat från 1,200 ton till åtminstone 3,300 ton eller med 175 %. Ökningen av förbrukningen av björkplywood hade i väsentlig utsträckning kunnat tillgodoses genom ökad produktion av björkfaner inom landet, vilken såsom av ovan återgivna siffror framginge stigit från 1,140 ton år 1931 till 2,360 ton år 1936.

En beräkning av tullskyddets höjd vore förenad med vissa svårigheter, emedan priserna å plywood dels varierade avsevärt alltefter de olika kvaliteterna och formaten, dels ock beräknades för kubikmeter, under det att tullen utginge för kilogram; man räknade med att en kubikmeter björkplywood vägde omkring 700 kilogram men samma volym furuplywood endast 600 kilogram. Beräknat efter 1936 års svenska införselstatistik torde tullen i genomsnitt motsvara omkring 20 % av cifpriset å importerat kryssfananer. Med hänsyn till produktens relativt låga förädlingsgrad måste tullen anses såsom förhållandevis hög.

Traktatberedningen har vidare framhållit, att för bedömande av ifrågavarande spørsmål det dock icke vore tillfyllest enbart med en undersökning av tillverkningsförhållandena för björkfaner utan densamma finge inriktas även på furufananer, enär den svenska produktionen av björkfaner stode i intimt samband med tillverkningen av furufananer. Beredningen har därvid lämnat vissa uppgifter rörande användningen av kryssfananer samt har härutinnan framhållit:

Björkfaneret funne sin huvudsakliga användning vid fabrikation av möbler och dörrar samt såsom emballage. Det torde vidare lämpa sig både för överfanering, lasering och målning. Furufaneret användes företrädesvis för ytbeklädnader, vid vilka träets struktur önskades utnyttjad såsom dekorativt inslag, men brukades ofta i direkt tävlan med björkfaner vid tillverkning av möbler och dörrar även där målning skulle ifrågakomma samt vid överfanering. Bestämmande för valet av träslag vore vidare ofta anspråken på format. Furuplywood torde emellanåt få ersätta björkplywood på grund av att plywood i furu kunde framställas i större format än i björk, särskilt när det gällde höga kvaliteter. Enär sålunda artskillnaden mellan faner av olika slags material i stort sett icke vore avgörande för dess användning, och då kvaliteten och formatet vore av större betydelse än materialet för prissättningen å plywood i Sverige, syntes det antagligt, att en tullnedsättning och därmed följande prisnedsättning på björkfaner jämväl kunde komma att utöva en pristryckande verkan å furufaner. Av samma skäl torde en eventuell ökning av björkfanerimporten komma att medföra minskad avsättning icke blott av svensk björk- utan även av svensk furufaner på den inhemska marknaden. Att i närvarande stund vinna en ökad exportmarknad för furuplywood torde vara en vansklilig uppgift, som endast kunde ske till pris av skärpt konkurrens mellan furuplywood och plywood av andra träslag, främst Oregon pine men jämväl björk.

Vidkommande möjligheterna att inom landet uppnå en mera betydande ökning i plywoodkonsumtionen har beredningen framhållit:

Dessa möjligheter begränsades starkt av den i Sverige högt uppdrivna förbrukningen av wallboard, särskilt s. k. hård wallboard, som direkt konkurrerade med plywood. År 1935 tillverkades omkring 48,000 ton wallboards i Sverige till ett värde överstigande 12 milj. kronor; motsvarande siffror för 1936 vore 63,000 ton resp. 16 milj. kronor, och produktionen torde sedermera ytterligare hava väsentligt ökats. För närvarande funnes i Sverige ett tiotal wallboardfabriker, varjämte ytterligare ett par större sådana vore under uppförande. Enligt uppgift från den Svenska wallboardfabrikanternas förening bestode wallboardproduktionen till omkring hälften av hård wallboard, varav för närvarande omkring 85 procent funne avsättning inom landet för byggnadsändamål samt i möbel- och snickeriindustrierna. Nämneda förening hade vidare framhållit, att en genom nedsättning av tullen för björkplywood ökad konsumtion härav komme att medföra en minskad avsättning av wallboard inom landet, vilket bleve så mycket mera kännbart som redan härförutan avsättning för en betydande del av den i ökning stadda inhemska wallboardproduktionen måste sökas på exportmarknaderna.

Traktatberedningen har vidare inhämtat uppgifter om tillräckligheten av de svenska tillgångarna på björk av lämpliga kvaliteter och dimensioner för den alltmera stegrade efterfrågan på björkplywood i Sverige samt i anslutning därtill framhållit, att björk av den grovlek, som krävdes för fanertillverkning vanligen icke förekomme i större bestånd, men att det om något årtionde, då verkningarna av en förbättrad björkskogsvård mera allmänt började framträda, icke torde komma att möta några svårigheter att förse en väsentligt utökad björkfanerproduktion med virke.

I fråga om sättet för genomförande av den föreslagna tullnedsättningen har traktatberedningen anfört:

Nedsättningen kunde ske genom en uppdelning av tulltaxenummer 340 på så sätt, att en rubrik, 340:1, skulle avse s. k. kryssfananer av björk och en andra rubrik, 340:2, skulle avse andra slag av fanerskivor respektive av hoppresade faner- eller träskivor.

En sådan uppdelning skulle givetvis medföra vissa svårigheter i tulltekniskt hänseende i jämförelse med nu gällande bestämmelser, i det att man vid tulltaxeringen hade att bedöma träslaget art och även, i fråga om av olika träslag sammansatt kryssfananer, att bestämma huvudbeståndsdelen. Dessa svårigheter vore dock icke av den art att de borde tillmätas avgörande betydelse. Vidare hade framhållits den ojämnhet i tullbeskattningen, som skulle uppkomma genom en tullnedsättning för kryssfananer av björk. Dyligt kryssfananer komme nämligen i sådant fall att draga lägre tull än samma vara av furu eller gran och även bliva lägre tullbeskattat än enkelfananer av björk, som utgjorde halvfabrikat för framställning av kryssfananer av björk.

Sammanfattningsvis har traktatberedningen uttalat, att i ärendet väl torde få anses framgå, att en tullnedsättning för kryssfananer av björk av sådan storlek, att den bleve av verklig betydelse ur handelspolitisk synpunkt, icke kunde ske utan risk för olägenheter för svenska tillverkare av björk- och furufananer samt hård wallboard, och att det måhända icke vore uteslutet att vissa svenska skogsintressen även skulle kunna få kännning av verkningarna därav. Vid vägandet av berörda olägenheter för plywood- och wallboard-industrin respektive skogsbruket mot tullsänkningens handelspolitiska värde har beredningen funnit de handelspolitiska intressena böra tillmätas den största betydelsen.

I gemensamt yttrande den 18 mars 1938 hava *kommerskollegium* och *generaltullstyrelsen* anfört, att de i likhet med traktatberedningen befarade, att den föreslagna tullnedsättningen icke kunde ske utan risk för olägenheter för svenska tillverkare av kryssfananer och hård wallboard, men att övervägande skäl av handelspolitisk natur dock talade för en sådan åtgärd, varför ämbetsverken funnit sig böra tillstyrka, att den förordade nedsättningen genomfördes på föreslaget sätt.

Frågan om en sänkning av tullen å kryssfananer av björk har sedan ganska länge diskuterats i därav berörda kretsar. Den har jämväl varit föremål för ingående handelspolitiska överväganden. Av den förebragta utredningen framgår, att en dylik sänkning — även av den begränsade omfattning traktatberedningen föreslagit — kan komma att ogynnsamt inverka på vissa svenska industriintressen. Möjligen kan även på längre sikt skogsbruket få mening kännning därav. De nämnda olägenheterna äro dock begränsade och vissa möjligheter torde väl föreligga för deras neutraliserande genom ökad aktivitet å exportmarknaden. Vidare torde den omständigheten, att samtliga hörda myndigheter, trots klar insikt om de ifrågavarande olägenheterna, tillstyrkt tullsänkningen, visa, att de fördelar av handelspolitisk natur, den samma kan antagas medföra, äro av stor betydelse för avsättning av svenska exportvaror. Till denna mening ansluter även jag mig, varför jag förordar traktatberedningens förslag.

Jag biträder jämväl det av traktatberedningen föreslagna sättet för ändrin-

*Departements-
chefen.*

gens genomförande. Ifrågavarande tulltaxerubrik bör alltså uppdelas på två rubriker, sålunda att en rubrik, nr 340: 1, avser s. k. kryssfananer av björk och en andra rubrik, nr 340: 2, avser andra slag av björkfaner samt fanerskivor av andra träslag än björk. Vid den första rubriken bör tullen fastställas till 7 kronor för 100 kilogram. Tullsatsen vid den andra rubriken bör bibehållas oförändrad vid 10 kronor för 100 kilogram.

Under återopande av vad i det föregående anförts och under framhållande att proposition i ärendet torde jämlikt § 54 riksdagsordningen kunna avlåtas utan hinder av att den för propositioners avlämnande till riksdagen i allmänhet stadgade tid gått till ända, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

antaga följande förslag till ändringar i den vid tulltaxeförordningen den 4 oktober 1929 (nr 316) fogade tulltaxan att träda i kraft å dag, som Kungl. Maj:t bestämmer:

		Tull för 100 kg kronor
Fruktar och bär, ätbara:		

torkade eller saltade:		

69: 1	russin och korinter	fria
69: 2	fikon; ävensom apelsin-, citron- och pomeransskal	T 15: —

85: 1	Vanilj	N 800: —
85: 2	Vanillin samt ersättningsmedel för vanilj och vanillin	N 2,500: —
Fanerskivor av 7 mm tjocklek eller där- under samt hoppresade faner- eller träskivor (s. k. kryssfananer o. dyl.):		
340: 1	s. k. kryssfananer av björk	N 7: —
340: 2	andra slag	N 10: —

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställa förordnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten, att proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Knut von Horn.